

St. 14. (Drugi natís.)

V Gorici, 3. aprila 1885.

Tečaj XV.

„Soča“ izhaja vsak petek in velja do pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v mnski ulici ter v Trstu, via Casserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. -- Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Ustajenje.

Med največje praznike katoliške cerkve štejemo po vsi pravici velikonoč, ki nam stavlja pred oči zmago Boga-človeka nad peklom in smrtjo. S cerkvenim praznikom ozko strinja se življenje v naravi, ki je bilo pozimi zamrlo, a na pomlad začenja z nova poganjati ter dajati naravi moč in krasoto. Zveličarjevo in naravno ustajenje spominja nas onega ustajenja, ki ga čaka narod slovenski, katero gotovo pride, ker mora priti.

Čez tisoč let, odkar sta oči zaprla sv. Ciril in Metod, živi narod slovenski življenje nazavednega ali po okoliščinah tlačenega roda. To pa ne bo večno trpelo, kajti otajal se je led na narodnem polji slovenskem in Slovenec je probujen že več let. O raznih časih zablistela nam je jutranjica boljše prihodnosti, a vsak krat se je zopet izgubila; v zadnjem petletju zakrila se nam je bolje nego kedaj. Ali to naj nas ne straši, ker tudi solnce mrkne včasih in se zdi, da je zgubilo svojo svetlobo in moč, pa kmalu zopet posije z večjo močjo in svetlostjo. Tako je z našo narodno stvarjo. Narodnost svojo imamo od Boga, ki nas je stvaril in nam je dal milo doneči jezik slovenski, slovensko čut in naravo kot dedščino našo. Ponosni moramo biti na to, kar nam je stvarnik podaril, ter prizadevati se, da ohranimo pohlevno srce, gostoljubne navade, versko čut, pošteno vedenje, s katerim nas je Bog obogatil. Nevreden otrok vse-mogočnega Boga je oni, ki ne ceni ali ki celo zaničuje dobrote in prednosti, katere je dobil od svojega začetnika. V tem smislu veljajo besede: Strela udri iz višine izdajalca domovine, prirojenih verlin in narodnega prava.

Kar je Bog zasadil, ostane; nobena sila ne more tega razdreti; ali posamezniki morajo svoje moči napenjati, da pospešijo božje namere, ker zoper voljo Bog nikogar ne tira v srečo in raj. Iz stanja zaničevanosti, ponižanosti, dejanskega brezpravja pridemo gotovo do lepih dni vsestranske ravnopravnosti s svojimi brati nemške in italijanske narodnosti. V to svrhu moramo pa sami delati in truditi se po svojih močeh, časi so prešli, ko so pečena piščeta od sebe letela v usta. Prestane naj med nami vsak prepir in obvelja naj edino le ljubezen in sloga v neumornem trudu za narodno blaginjo. Šiba božja zadene one, ki premišljeno vedé in hoté netijo in širijo prepir in neslogo med narodom, ki trmoglavo hodijo svoje poti, da bi si ohranili ali priborili denar, čast, službo ali, kar je veliko huje, da bi osvetili žaljeno svoje samoljublje.

LISTEK.

SV. METOD NAM VZGLED UZOR!

(Konec.)

Mesto, države, narodi in njihovi jeziki so v tem tisočletju poginili, utopili so se v morji pozabljenosti. Pogubilo se je tudi mnogo slovenskih plemen. Izginili so n. pr. na sedanjem Grškem: Milčani, Jezerci, Manjaci, Velegostiči, Vageneti. Izginilo je tudi mnogo slovenskih plemen na sedanjem Pruskem. Sovraštva in mrzenja, ki je bilo mej Nemci in Slovenci, tudi kristijanstvo ni moglo popolno zatreti. Nemci, dasi pokristijanjeni, niso nehali prezirati in zatirati Slovanov iz neke prirojene jim ošabnosti, in tako je v onih krajih naglo izginjeval slovenski jezik. Ljudstvo naše se je siloma uničevalo. Izginili so v 10. stoletju polabski Srbi; páli so pod udarci zmagovitih Nemcev v 12. stoletju Bodriči in Veleti. L. 1404. je v Pomorju bajda zadnji Velet umrl. Zdaj gospodari nemški jezik tam, kjer so bili kedaj čisto slovenski kraji.

Mnogo slovenskih plemen se je tedaj izgubilo v teku stoletij; drugi pa so dolgo dolgo pohlevno živeli, ne da bi se zavedali. In vendar je naš jezik z našim rodom vred prebil vstrajno vso to dolgo dobo

Vsak rodoljub naj dela na to, da narodu pomore v dušnem in gmotnem oziru. Nevednost je najdražja reč v deželi, rekel je moder mož; zato se moramo prizadevati, da narod vzbudimo, podučimo, omikamo, da bo ponosen na svoje pokoljenje, da ne bo iskal časti v nečastnem službovanju, ampak da bo znal sam sebe ceniti, spoštovati ter potegovati se za svoje pravice, ki so mu od Boga odmerjene, katerih mu ne more odvzeti in zmanjšati niti najzvitější plačani zagovornik in pisac. V povzdigo narodne omike snujmo si bralna društva in šitalnice po vsej deželi. Najboljši, najpoštenjši, najpobožnejši narodnjaki naj stopijo na čelo takim podjetjem, da jih ohranijo na pravi poti, da jih obvarujejo 'zmote, kajti nevedne učiti in kazati jim pravo pot je zlahka delo, ki ima v Kristusu svoj uzor, po katerem se ravna. Rudečica naj oblije one, ki se hočejo ravnati po kakem učeniku, ki je Bogu-človeku nasproten, ali ki drugim po krivem podtikajo takega učenika.

Z duševno prosveto pride sama po sebi tudi gmotna omika, kajti razum, ki resnico pozna, vede do početij in dejanj, ki lajšajo in slajšajo človeško življenje, uči poti, po katerih si more človek zmanjšati trud in znoj za vsakdanji kruh. V tem oziru je vsakovrstni kmetijski in gospodarski poduk neizmerne koristi, ker uči pridelovati in pridobivati živež z manjšim trudom, v večji obilnosti, v zlahnejši kakovosti. Zato slava in čast našim kmetijskim učiteljem in zavodom, ki pospešujejo znanje, kako treba obdelovati zemljo in ravnati z živino, da človek laže živi. Enako hvalo zaslužijo obrtnijaka podjetja in šole ter posojilnice in hranilnice, ki sprejemajo denar, katerega kdo ne potrebuje, ali ki posojujejo onim, ki so v zadregah. V Gorici imamo tako posojilnico, podpirajmo jo; ako se pokaže potreba, lahko osnujemo še druge.

Gmotna neodvisnost od naših narodnih in političnih nasprotnikov nam je neobhodno potrebna, ako hočemo vsestransko napredovati, ako hočemo biti gospodje v svoji hiši. Narod ki je denarno odvisen, odvisen je v vseh ozirih, ako nasprotnik hoče, ter ne more spraviti svoje volje v veljavo, ako mu nasprotnik ne dovoli. Da dosežemo splošno gmotno neodvisnost, treba nam, dragi rojaki, dela in sicer neumornega, neutrudnega dela.

Ako se dela lotimo in v delu vztrajemo, tedaj bo naše ustajenje neizogibno in sijajno. Kdor koli ima narodno dušo, naj se dela poprime v svojem krogu in naj se ne straši zavihanih brk ali zamolklih kletvic naših nasprotnikov. Po poštenih, postavnih poti, z nepretrganim delom in trudom pridemo gotovo do

veselega ustajenja, da bomo radostno peli narodni aleluja.

Tako neupogljivo delovanje nam je toliko bolj potrebno, ker vsak trenotek, ki se zamudi, je za vedno zamujen, in ker nam je že zdaj dana prilika, da sodelujemo pri svojem ustajenju. V teku tega leta bodo volitve v državni zbor in, kakor se zdi, dopolnilna volitev v deželni zbor. To delo nas ne sme najti nepripravljenih, ampak dobro podučene, izurjene, značajne in stanovitne. Na enkrat ne pade hrast, ali na opetovane mahljaje se podere, naj bo še tako trden; tudi narodne palače ne sezidamo z enim udarcem, ali če složno in značajno delamo, dobimo jo, imeli jo bomo, veseli je bomo. Radostnega srca bomo polni enoglasni, a gromoviti aleluja, kajti dan našega ustajenja pride, se bliža. Rojaki, na delo; vsakdo na svoje mesto. Kolikor težje delo, toliko veseljeje ustajenje.

Josip Pagliaruzzi-Krilán.

Krilána ni več! Ta žalostna novica ni pretresla samo src bližnjih mu sorodnikov, prijateljev in znancev po Gorškem, temveč vsakega prijatelja in poznanca pojezije po širni domovini slovenski. Prijazni in ljubeznivi obraz duhovitega pevca krasnih balad je zagrnila dne 1. marca t. l. temna gomila; a njegov spomin ostane. Da pa bode slovenski svet pevca, katerega že poznaje po pesmih, poznal tudi po lici, prinaša današnji „Slovan“ senco njegovo. Dajmo tudi kratek životopis pokojnikov.

Josip Pagliaruzzi se je rodil 26. maja leta 1859. v Kobaridu, prijaznem trgu ob Soči. Oče mu je bil Izidor P., mož izšolan, omikan, izkušen, mnogoletni župan kobaridski in deželni poslanec od prve dobe začeti do zadnje, ko mu goriški Slovenci zaradi starosti in bolehnosti niso hoteli več nakladati tako težavnega bremena. Kot župan zvrševal je tako vestno, tako moški svoje dolžnosti, da bi ga lahko stavili vsem v vzgled; a kot deželni zastopnik je veliko dobrega storil v korist deželi, zlasti pa Kobaridu. Koliko je po njegovem trudu Kobarid pridobil glede lepote in zdravja, vé le oni, ki primerja nekdanji in zdani Kobarid. Z uravnavo struge reke Idrije in z izsušenjem kobaridskega močvirja si je postavil stalen spomenik. K temu delu je pač bilo treba njegovega jeklenega značaja in njegove energije! Materi je bilo ime Marija. Bila je vrla gospodinja, dobrotnica siromakov, ljubeča mati in uzor prave pobožnosti. Naš Josip, „Pepi“, kakor smo ga prijateljski nazivali, bil

in dandanas — „največ svetá otrokom sliši Slave!“ Še je Slovanov okolo 94 milijonov!

Dandanes po 1000 letih gre Slovan še le prav na dún, začenja se še le gibati in zavedati se svojih naravnih pravic, ljubiti in gojiti svoj jezik, začenja bolj prevdajeno in premišljeno delati za svoj obstoj, za svojo narodnost.

In prav tako! Zadosti dolgo smo počivali in spáli! Na dan!

Mila je naša materina beseda, podobna pohlevnemu potočku, ki zelenje in cvetje moči. Ona nam je vseh dobrot največja dobrota; zato jo imamo čuvati in braniti pred ptujščino. Kaker rastlina le onde prav raste in poganja, kjer jej je ugodna lega in prava primerna gorkota, jednako more narod le tedaj dospeti do pravega razvoja, če ima narodni, materni jezik pri njem veljavo. Zato: potegujmo se za svoje pravice, za svoj jezik!

Dosti dolgo se je pri nas košatila in šopirila ptujščina: v šolah, uradih, pisarnah, štacunah, trgovini itd.; naš jezik je pa čepel zanemarjen za durmi. In ptujci, kojim je naš kruh šel prav v slast, smeli so nas zaničevati in sramotiti.

Dosti tega! Duh Metodov naj nas obda in užiga za sveto stvar, za pravično reč! Ne iščemo prepira, ne sovraštva; nismo narodnosti pijani ali oslepljeni, le pravico hočemo.

Dal Bog, da bi nas res vse obdal in zvezal z vezov jedinstvi, sloge, vzajemnosti. Žal da še mnogo potov velja stara pesem; „V nas nikdar prave sloge nema; prave sloge i pravog jedinstva!“

Ne! Jedinstvi, sloge nam je treba; zadušiti imamo vse osebnosti; ljubiti se imamo vsa mržnja in sovražnost — kjer gre za domačo blaginjo proti tuji sili. „Vsi jednega Boga molimo, jednega telesa udje smo, bodimo i jednega duha!“ (Preradović). Varujmo se klete nesloge, tega starega greha slovenskega.

Sovražiti nam ni treba nikogar, tega nas sv. Metod ni učil. Del je pred smrtjo, naj ljubimo i gojimo svoje, pa ne zaničujemo ptujega! Ljubimo tedaj pred vsem sami sebe, to je, kar je našega, do mačega, narodnega. Ogibajmo se one nevredne ljubezni do tujega, h kateremu so se srca Slovanov od nekega nagibala; varujmo se sramotnega, poniževalnega, sužnjiškega, hlapčevskega uklanjanja proti sobičnim ptujcem. Castimo se sami, in drugi nas bodo častili. Kedor lastnine ne spoštuje, tega tujec zaničuje. Otresimo se vender one otročje boječnosti, ne dajmo se plašiti:

„Trd bodi, neizprosni, mož jeklen,
Kader brani je časti in pravde
Narodu in jeziku svojemu!“ (Jurčič.)
Zagovarjajmo in branimo svoj jezik z besedo;

je v vzgledni družini najvzlednejši. On je podedoval vse lepe lastnosti svojih roditeljev: od očeta vestnost v izvrševanju svojih dolžnosti, vstrajnost, trden, jeklen značaj — po materi nežno rahlostnost in iskreno pobožnost, od obeh pa bistro glavico. Začetne šole je obiskaval v Kobaridu, vse druge pa v Gorici, kjer je bil v vseh razredih prvi obličnik. Po dovršenih srednjih šolah (l. 1878.) upisal se je na Dunaji med pravoslovce. Bil bi si morda izbral raje modroslovje, ki je bolj ugajalo njegovemu čutju in pesniškemu mišljenju, a oče, ki je želel svojemu sinu obširnejšega in svobodnega delatišča, namignil mu je, da bi iz njega dobil raje dobrega jurista, — in ta migljaj je bil vseskozi poslušnemu „Pepiju“ dovolj. Sicer pa mi je omeniti, da bi naš Josip, postavi ga v kateri stan hočeš, — vestno zpolnjeval svoje dolžnosti. Učil se je v večini doma, in to iz zdravstvenih ozirov; le po nekaterih mesecih je bival na Dunaji. V učenju je bil priden, neutrujen. Sam mi je pravil, da je včasih po 15 ur na dan sedel pri knjigah. Pravoslovne nauke je dognal do prvega rigorosa, ki ga je prebil preteklega leta; zdaj se je pripravljaj na drugi. A ni se učil samo pravdosnanstva; vedoželjnemu duhu je bilo to vse premalo. Učil se je tudi raznih jezikov: govoril in pisal je dovršeno slovenščino, nemščino in italijansko, poleg tega je govoril in bral francoščino in srbskohrvatsko, učil se pa ruščine in angleščine. Sienografoval je slovenski in nemški. Naredil je poštarako preakkušnjo in jo namerjal prebiti tudi iz brzjavljenja. Vrh vsega tega je vedel časa praktikoval pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici, kjer so njegove moči in njegov prid jako cenili: sam predsednik sodišča je izrekel, da takega tolmača pri obravnavah še ni imel. Pozneje je ustupil k izbornemu pravdosredniku Frapportiju.

Ne dovolj, poleg tega je tudi mnogo in pre-mišljeno bral. Slovensko leposlovno literaturo je poznal prav dobro, in o vsakem spisu si je naredil samostojno, utemeljeno sodbo. Tudi je prebral veliko nemških in italijanskih umotvorov. Italijanske novejšje pesnike je poznal temeljiteje kakor mnog Italijan; in o teh italijanskih pevcih je tožil dostikrat, kako polno, umazano pišo, ter v tej zadevi z veseljem kazal na našo mlado, v primeri z italijansko, deviško literaturo. Obžaloval je tudi, da naši bratje Hrvatje najraje citujejo laške pesnike, dočim bi lahko našli boljših in čistejših virov. Pridno, z radostjo je prebiral srbske narodne poezije, in da ne brez ploda, pritrđi mi lahko vsak. Pri vsem tem mnogostranskem delu se je čuditi, kje je našel še časa za produktivno pesniško delovanje. Kako ga je veselilo vse, kar je lepega, dobrega, uzvišenega; kako je bil vesel sebesno lepih pesmi! Koliko jih je znal na pamet! Kako dobro jih je umel in čutil! Tudi sam je začel pesmi skladati že rano. Najprva pesem njegova: „Na junakovem grobu“, — tikana je v „Zvonu“ leta 1878., tedaj ko je imel pesnik še le 19 let, — in vendar kako lepa, polna, dovršena je! S početka je skladal lirske pesmi, pozneje je pisal z večine balade. Sam mi je rekel, da čuti za epiko več moči v sebi, nego za liriko. In napisal nam je res lepih balad, ki so se z veseljem brale, a še z večjim deklamovane poslušale. Kdo se ne spomina balade: „Stara mati,“ „Smrt cara Samuela...“? Koliko bi bil lahko še storil s takimi zmožnostmi in s tako neumorno delavnostjo, ko bi ga nam bila boljša sodba pustila! Toda njegovo telo je bilo prešibko za tak duh, in njegovo delo presilno za take telesne moči. Nas druge ljudi treba vedno le priganjati k delu: a našega Krilana sem moral tolikrat prositi, naj se ne preziljuje. A zastonj! Notranji ogenj, hrepenenje po dovršenosti nista mu da-

la miru, in tako so morale telesne sile obnemoci. Toda recimo iskreno: kratko je živel, a za ta čas storil vender veliko: precej pesmi njegovih je natisnjenih; a g. Klodič-Sabladoski, deželni šolski nadzor-nik, svak Krilana mi piše, da je našel v zapuščini 6 snopičev pesmi. Gotovo bode veliko dobrih. Te se bodo pregledale, uredile in izdale v posebnem zvezku — pokojniku in Slovencem v čast.

Toda, ako svet pozna in čisla Krilana pesni-ka, — čisla še bolj tisti, ki ga je поблиže poznal, Kri-lana človeka. Koliko lepih lastnosti, koliko kreposti je bilo v njem združenih. Bil je dober, pokoren sin, zvest prijatelj, ljubeč brat (Goričani so o tem rekli: „un fratello al modello!“) goreč domoljub in dober katoličan. Ni ga pokvaril svet, ne zapeljivo veliko mesto: ostal je zvest Bogu, domu in svetim uzorom vsem. Bil je strogo pošten, pravičen in ljubezniv do vseh. Zato je pa užival splošno ljubezen in spošto-vanje. Blagor naši domovini, ako bi imela veliko takih mladenčev, kakeršen je bil Krilan! — „Slovan.“

Prijatelj.

V Prvačino!

Z veselimi velikonočnimi prazniki združijo Slo-venoi goriške planjave in vipavske doline prelep na-rodni praznik. Goričani se zavedamo časti, ki nam je došla po slavnem našem pesniku, Simonu Gregorčiču, ter nočemo zaostajati za drugimi slovenskimi brati v slavljenju odličnega rojaka. Občini dornberška in prvaška sti izvolili slavljenca častnega občana ter mu izročiti diplomu častnega občanstva drugi velikonočni praznik. Za isti dan bila je napo-vedana iz Ljubljane deputacija literarnega zabavnega večera s krasnimi darovi za našega pesnika. Sloven-ska čitalnica v Prvačini priredi o tej priliki slavnost-no besedo z banketom, katere program smo prinesli na drugem mestu, pri kateri bodo sodelovali goriški diletantje v igralnem delu.

Primernejšega kraja za tako slavljenje bi človek ne mogel dobiti. Pod Gradiščem, kjer biva narodov pesnik, na nizkem griču, ki se osamel vzdiguje iz ravnine, v zračni črti komaj četrte ure oddaljen, po-sejane so med polji in vrti hiše prvaške davkarske občine. Kraj je posebno za petje in godbo jako sprejemljiv ter v narodnem oziru uže davno probu-jen. Znasproti stoječega Gradišča plava pesnikov duh v prijazno vas, ki je ponosna, da ima sosedo tako imenitnega pesnika. V tem selu priredi se svečanost možu, ki je ne želi, ki je pa visoko spoštuje kot iz-raz probujenja in narodne zavesti milega mu roda, ki kaže, da pozna pesniško veljavo in da je navdu-šen za vzvišene reči. Tak narod je hvale vreden in n a š pesnik je preveč plemenit, da bi takega početja ne počastil s se svojo navzočnostjo.

Pa ne le Prvačkovci in Dornberžani z bližnjimi sosedi, ampak tudi Goričani in bolj oddaljeni se obil-no udeležijo te slavnostne besede. Vsakdo hoče poka-zati pesniku čast ter slaviti s tem njegova dela. Slo-venci pokažemo, da smo vredni svojih mož, ako jih spodobno častimo. Zato, rojaki, komur je mogoče, naj ne zamudi te prilike, naj se udeleži slovesnosti, k- se gotovo lepo izvrši in ki bo v čast pesniku in zbranemu narodu. V Prvačini naj se praznuje dostojen narodni praznik! Na svidenje, rojaki, v obilnem šte-vilu.

Vipava, ki se vije pod imenovano vasio, naj bo priča narodnega praznika; kraški svet, ki gleda od juga, mogočni Čaven in Nanos, ki stražita vipavsko dolino ob severu in na vzhodu, naj pričujeta in pri-

pripomoček, ki bi utegnil druge razkolniške Slovéne pritegniti, da bi se zopet združili z nami.

Porečajo nam: To ne gre, treba je ohraniti latinščino, da se ohrani in vzdrži katoliški značaj naše vére. A ta sklep se mi ne vidi veljaven! Saj imamo tudi zdaj uže 5-6 različnih obredov v katoliški cerkvi: latinski, armenski, sirski, melhiški, maro-niški in tudi uže slovenski! Če se kaže, da je uprav slov. jezik močen pripomoček v pridobitev odceplje-nih slov. plemen: ali se ne splača uporabiti ga, da se ta namen doseže? To predpravo so imeli naši stari, pa so jo izgubili vsled zavidega rovanja naših nasprotnikov. Moreda po tej poti bi dospeli do zaže-ljenega jedinstva, ki bode služilo v povišanje božje časti, pa ob enem v narodni prospeh. Prosimo se sv. Cirilom, sotrúdnikom našega blaženega Metodija: „O Gospod, reši svojo čedo pred brezbožno i neversko zlobnostjo, pomnoži svojo sv. cerkev, zatéri v njej vsak razkol in razdvojenje in združi vse v je-dinosti. Vzbudi jej vrednih mož, ki bodo vsi isto mi-slili v pravi veri in pravem izpovedanju. Varuj Ti, to ljudstvo s svojo močjo, sprejmi ga pod svoje var-stvo!“ — „O sv. Metodij“, dem se Strossmayer-jem, „prosi za nas, da nam Gospod ne vzkrati več tega jedinstva, saj jedinstvo je pogoj naše blaginje tu na svetu, v njem je poročstvo naše slege in naše med-sebojne ljubezni; samo ono nam more pripomoči do prosvete, prostosti i kreposti, v koji jedino se more doseči tñ vsak višji smoter!“

Tešimir.

povedujeta poznim rodovom, da v dornberško-prvaški županiji v bližnji in daljni in najdaljnjejši okolici pre-biva izobražen rod, ki pozna svoje zaslužne može in jih zna ceniti. Slava slavljenču, slava slaviteljem!

Dopisi.

Biljana, 31. marca. — Za sliko sv. Cirila in Metoda so dalje darovali: Aleksij Rafael dr. Rojic, zdravnik v Gorici, 5 gld.; Franc Goljevšček, kaplan v Gorici, 2 gld.; Janez Juša iz Drnovka 2 gld.; Anton Grbec, oskrbnik na Dobrovem, 1 gld.; Skolaris Anton iz Vipolž 2 gld.; Liza Zorn iz Vipolž 1 gld.; Rajmund Sviligoj iz Drnovka 2 gld.; Terezija Sviligoj 1 gld.; Anton Bèle, učitelj v Višnjevku, še 1 gld.; Janez Vyzourek iz Biljane 1 gld.; Martin Skubin iz Hlevnika 50 kr.; Jožef Sirk iz Slavč 50 kr.; Miha Sirk iz Višnjevka 50 kr.; Jožef Sirk iz Višnjevka 60 kr.; Jožef Simič iz Dobrovega 30 kr.; Valentin Hren iz Biljane 30 kr.; Blaž Markočič iz Biljane 30 kr.; Jožef Polenčič iz Biljane 20 kr.; Jožef Marinič iz Dobrovega 20 kr.; Miha Obljabik iz Slavč 40 kr.; Miha Mišigoj iz Višnjevka 20 kr. Dva Neimenovanoviča iz Gorice 40 kr.; vsega skupaj 22 gld. 40 kr.

Ta je drugi izkaz radodarnih doneskov za sliko sv. Cirila in Metoda. Vsota prvega in drugega izkaza znaša 67 gld. Dobro napredujemo in sicer po vsi pravi-ci: vsaj se spodobi, da začnemo vsaj sedaj častiti prva apostola naša. Slovani imamo cerkve in altarje, ali podobe prvih naših apostolov najdeš v naših cerkvah in na altarjih malo kje. V tem oziru mora veljati gaslo: dobro je, da poznamo vse svetnike, pri-jatelje božje, a naše najboljše. Začnimo torej popravljati to, kar so zanemarili v tem oziru prednamci naši. Strossmayer nam zatrjuje, rekoč: Narod, kteri ne slavi svojih zaslužnih mož, ni vreden, da bi jih imel, da, ni vreden, da bi živel, da bi bival. In zakaj smo dolžni apostola naša toliko bolj častiti? Zato, ker sta nam prinesla sv. véro, ker sta ustanovila li-teraturo slovansko, katera je bila potrjena na altarji sv. Petra v Rimu v navzočnosti svetega očeta papeža in svetega cerkvenega zbora. Zakaj smo dolžni še apostola naša častiti? Bratje moji, narod slovenski, obrnimo se v duhu nazaj za tisoč let in še več; kje najdemo brata naša? morda v veselji in radosti? Ne. Zgodovina nam pravi, kaj so delali sovražniki naši zoper apostola naša, posebno zoper sv. Metoda! Ža-lostni časi! In kako malo se izve od vsega tega po šolah! Istina, kdor se hoče navdušiti za resnico, tre-ba je, da se uči zgodovine. Pokažimo torej, da zna-mo vsaj s e d a j trud in trpljenje bratov naših poš-teti.

Mihaljko Vuga, kaplan.

Trnovo, 16. marca. — Blizu gozdnega čuvaja, kteri je ob enem občinski tajnik, stanujeta dva brata samca; stareji ima okolo 50 let. Živita se pošteno, in še prihranila sta kak krajcar s tem, da žlice in kuhavnice izdelujeta iz javorjevega lesa, kateri kupujeta iz cesarskega gozda ali od zasebni-kov; potem nosita svoje izdelke prodajat v Gorico. V cesarskem gozdu na nekem kraju je vihar pred ne-kim časom polomil od kraja mnogo drevja, med tem tudi javorjev. Ona brata vzameta pod drugim čuva-jem, kateri je nadzoroval oni gozd, oblast za nekaj polomljenega lesa; ali o tej priložnosti si ga več pri-svojita, nego bi bila smela. Njiju sosed, čuvaj, naš tajnik, ju ovadi (jima naredi raport) Stareji brat zbolil vsled strahu takó, da morda nikdar več ne o-zdravi; sedaj je v Gorici pri usmiljenih bratih. Mlajši brat, zdrav, je mogel biti pri obravnavi pred okrožno sodnijo ter je dobil 5 mesecev zapora. Ker je pa zató čuvaja s surovimi besedami razžalil, so mu do-ložili še en mesec. Kazen je že nastopil in premi-sljeval bo v teh 6 mesecih do konec julija ubogi žli-čar, koliko je vreden javorjev les, kterega je vihar na tla podrl, in kaj se pravi, čuvaja s surovimi be-sedami žaliti. Godilo se mu je po postavi, ktera je zastran takih reči ostra.

Neki drug čuvaj je na drugem konci gozda lov-skemu tatú, ki je srne zasledoval, poslal iz puške svinčenko v hrbet, kakor se izgovarja, zato, ker je bil od onega s puško napaden. Revez obleži, trpi več tednov, slednjič umrje. Čuvaja tožijo in okrožna sodnija mu razsodi 3 mesece zapora. Kakor se sliši, oprostila ga je pa dunajska sodnija popolnoma in do-bi še, ne vemo iz katere blagajnice, povrnjene vse stroške. Za polomljen javorjev les ali zoper ustre-ljenega človeka more po postavi in okoliščinah čuvaj brez velike tožave pravdo dobiti s pomočjo para-grafov. Čuvaji, državni možje, nekaznovani, zapriseženi varhi cesarski, dobé vero pred sodnijami, kadar pri-čujejo v službenih zadevah. Zatoženec pa in njegove priče so bili že večinoma kaznovani zavoljo gozdnih prestopkov, zató jim po postavi ne gre toliko vero, če tudi resnico govoré. Ako je čuvaj vesten, je prav; ako pa je malo ali preveč vesten, more to svojo moč tako rabiti, da marsikoga ušcipne občutljivo brez raz-

(Dalje v prilogi.)

a pokažimo tudi, kaker sem dejal zgoraj, dejanski to ljubezen do njega, do svoje domovine in svojega ljudstva! Sv. Metod nam bodi svitla zvezda vodite-ljica!

Še jedno hočem spominati, kaker uže p. Stanko in po njem „Slovan“: „ali bi ne bilo možno, doseči zopet narodni jezik tudi v našem bogoslužji. Saj uprav to, da imamo katoličani ptuj jezik v bogoslu-žji, je mogočen zadržek, ki brani naše pravoslavne brate, da ne čutijo volje, pristopiti zopet na našo stran.“

Sv. Metod je govoril l. 879 pred zborom v Ri-mu tudi to: „Vedite, bratje, da se je slovenskemu ljudstvu tako priljubil narodni jezik pri službi božji, da se mu ne bode odreklo po nijedni ceni. Jemati temu ljudstvu iz ust njegov jezik pri svetotajnosti in pri sv. petji, délo bi se, trgati mu tudi véro iz srca in duše! Vedite tedaj, prečestiti bratje, in pomnite dobro. Če hočete ohraniti v veri in jedinstvi z nami ono vejo slovenskega ljudstva, ki se danes nahaja v krilu sv. cerkve, in ga hočete v tem ohraniti; in če hočete pridobiti za se oni del slovenstva, ki se danes še neodločno koleba mej iztokom, ki propada, in za-padom, ki se vzdiguje in preraja, to čuvajte sloven-ski jezik v bogoslužji, kaker oko v glavi!“

Tako se je potegoval svetnik za slovenski je-zik; imel je dober namen in izbral si je dober pri-pomoček v dosego istega.

Uprav narodni jezik v bogoslužji je pač dober

hrup, da je ministerstvo ukazalo vseučilišče zapreti. Ker se je jednak hrup širil po drugih visokih šolah v Italiji, so vsa visoka učilišča zaprta.

Domače in razne vesti.

Slovensko bralno in podporno društvo bo slavilo tisočletnico sv. Metoda, svojega patrona, na belo nedeljo, 12. aprila, se slovesno sv. mašo ob 10. uri v cerkvi sv. Antona pod Kostanjevico in popoldne z izletom v bližnji Solkan, kjer se priredi na vrtu ondanjega župana g. Mozetiča zabava, obstoječa z godbe in petja. Svirala bo vojaška godba c. k. pešpolka št. 62, peli bodo goriški in solkanski pevci. Začetek ob 3½ popoldne. Natančni program prinesemo prihodnjič; a že danes opozarjamo rojake na to svečanost.

Občinski zastop Dornbeško-Prvaške županije izroči na velikonočni ponedeljek dne 6. aprila 1885. preljubljenemu našemu pesniku, čast. gospodu Simonu Gregorčiču, diplomu častnega občanstva pri slavnostni besedi, katero priredi slavljenca na čast Slovenske čitalnice v Prvačini v dvorani g. Vinka Gregoriča. Začetek ob 6¼. uri zvečer. Spored: I. Slavnostni govor. II. „Bled“, mešani zbor, vgl. Carli: III. „Pravo junaštvo“, podoba iz kmetijskega življenja, spis. Jos. Stritar. IV. „Izgubljeni cvet“, moški zbor, poklonil prvaškim pevcem Volarič. V. „Nevih-ta“, zl. S. Gregorčič, deklamacija. VI. „Domovini“, moški zbor, vgl. Vilhar. VII. „Damoklejev meč“, gluma v enem dejanju. VIII. „Le pevaj, pevaj tičica“, mešani zbor, vgl. Volarič. Dramatični del besede so prevzeli goriški diletantje, pevske zборе pa izvršujejo prvaški in dornberški pevci. Vstopnina k besedi 40 novcev. Čisti dohodek je odmenjen v korist slovenskemu otroškemu vrtu v Gorici. Po besedi bo slavnostni banket; kdor se želi deležiti, oglasi naj se blagovoljno vsaj do prihodnje sabote pri g. Vinku Gregorčiču v Prvačini, ali pa pri čitalničnem čuvaju v Gorici. Vsak oglašeni deležnik plača 1 gld. — Pač ni nam treba priporočati, naj se rojaki v obilnem številu udeležijo te svečanosti, kajti vzvišeni namen jo sem priporoča.

Katoliško društvo goriško bo imelo prihodnji četrtek, 9. t. m., ob 11. uri predpoludne v hiši grofije Matilde Coroninijeve svoj navadni mesečni shod s podučnimi govori. Ker se bližajo volitve v mestni zastop, ni dvomiti, da pride zanimivo gradivo na vrsto.

Metodova slavnost opravljala se bo z veliko svečanostjo tudi po nekaterih slovenskih krajih. Knezoškof mariborski izdal je pastirski list, v katerem naročuje duhovščini, naj se v vseh župnijskih cerkvah na obletnico smrti sv. Metoda, to je velikonočni ponedeljek 6. aprila, poje slovesna maša z zahvalno pesmijo. Za tisti dan in nasledno osmino izprosil je knezoškof svojim vernikom od sv. očeta popolne odpustke pod navadnimi pogoji. Tem slične naredbe ukrenila sta tudi nadškofa zagrebški in bosenski.

Dopolnilne volitve v mestno starešinstvo bi morale biti vsled §. 44. mestnega statuta dovršene uže meseca marca; a nastopili smo mesec april, in niti volilni imeniki niso razgnani. To se godi navadno vsako leto in naši potrpežljivi Goričani se za to niti ne zmenijo. Kadar pride čas, že naredi vse oni, kateremu je na tem ležeče, kak zastop ima goriško mesto. Taka politika je meščanom lahka, da je tudi koristna, nečemo trditi.

V veliki cerkvi nastala bi bila preteklo nedeljo lahko velika nesreča, ker neki norec je začel upiti, na kar so drugi nenorci, ne vedé, kaj jo in kaj se godi, še bolj upili in napravili veliko zmešnjavo. Odlikovale so se kakor navadno o takih prilikah ženske, ki so se zagnale proti vratom v sakristijo, proti katerim se je prav takrat vila procesija s sv. R. T. Padel je ta in oni in kmalu bi bili tudi knezonadškofa podrli na tla, ako bi ga ne bil udaril njegov kaplan. Sveče so hitro pogasili, nebo je padlo z drogov, zmes je bila velika, stolni dekan je nesel monstranco s sv. R. Telesom v presbiterij, kajti na procesijo ni bilo več misliti. Posebna nesreča se ni prigodila, da bi mi vedeli.

Nov zvon, o katerem smo uže enkrat poročali, postavili so v severni zvonik cerkve sv. Ignacija na Travniku. Zvon ima 28 stotov in prijeten zamolkel glas. Ob enem so postavili v imenovani zvonik, ki je bil do zdaj prazen, še druga dva zvana iz južnega zvonika, ki se lepo vjemata s svojim močnejšim tovarišem. Farani sv. Ignacija so veseli te premembe in zboljšanja cerkvenega zvonila.

Za otroški vrt nabral je državni poslanec, Josip vitez dr. Tonkli tudi letos lepo vsoto 200 gld. v poslaniških krogih na Dunaji. Dalje so darovali v ta namen: L. R. 5 gld. in Fr. Goljevšek v Gorici 2 gld. — Za deklisko šolo nabral je g. vitez dr. Tonkli 200 gld., plačal je podpisanih 50 gld. in dodal še drugih 50 gld., tako da znaša njegov

dar 100 gld. Hvala požrtovalnemu možu in vsem drugim darovalcem. Dalje sta plačala L. R. 5 gld. in Fr. Goljevšek 3 gld. Presrečna zahvala vsem gospodom in ustanovama novih podpornikov.

Profesorja Mateja Lazarja zadela je 1. aprila bridka zguba. Edini sinček Milutin, še ne dve leti star, izdihnil je po prav kratki bolezni svojo nedolžno dušo v roke Gospodove. Vžaljena roditelja tolaži deloma hčerka Milena, ki se jima dobro ravna; prijatelji in znanci niso mudili, izraziti spoštovanima soprogoma srčno sočutje. Bog ju tolaži.

Kupčijska zbornica goriška je bila sklicana preteklo sredo v sejo, da bi volila predsednika in začela svoje delovanje. Namesto inženirja Ersetiga, poklican je bil k seji zemljemerec Gaaser, češ da E. ni naznanil o pravem času, da sprejme volitev. Zbornik Strechel je predlagal, naj zbornica ne voli predsedništva in naj ne začneja svojega delovanja, dokler ne razsodi visoko c. k. ministerstvo o pritožbi g. Ersetiga, ki je o pravem času odposlal pismo, v katerem je izjavil, da sprejme volitev, če tudi, kakor se govori, pismo ni prišlo na adresata. Vladni komisar je želel, naj se vrši volitev, in razgovor je postal jako živahen. Slednjič se je sklenilo z 12 proti 2 glasoma (drugi zborniki so bili odšli), da se volitev odloži. Vladni zastopnik je o tem brzojavno poročal ministru in vse je radovedno, kako se stvar konča. O Gaaserji in pomenu njegovega imena smo govorili, ko smo poročali o izidu dotičnih volitev.

Gosp. Fr. Povše je podal vzvišenemu gospodu deželnemu glavarju grofu Coronini-ju svojo odpoved kot deželni poslanec goriški. V današnji številki smo prinesli pismo, s katerim se g. poslanec poslavlja od svojih volilcev veleposestnikov.

C. k. kmetijsko društvo v Gorici vabi svoje ude in druge deželane, katerim je kmetijstvo pri srci, k rednemu občnemu zboru, kateri bo v Gorici v društvenem uradu v četrtek dno 9. aprila t. l. ob 10¼ uri predpoludne. Dnevni red: 1. Poročilo o društvenem delovanju leta 1884. 2. Društveni računi za leto 1884 in proračun za leto 1885. 3. Poročilo in predlogi o izseljevanju. 4. Poročilo in predlogi o izglednih gnojiščih v deželi. 5. Predlogi glede kmetijsko-obrtnijske deželne razstave, ki naj bi se priredila leta 1887 v Gorici. 6. Določitev, kdaj in kje naj bi se imel letos en društveni občni zbor v deželi. 7. Volitev predsednika po namenu §. 21 društvenih pravil. 8. Razni predlogi. Opomba iz društvenih pravil: §. 21. Predsednik in podpredsednik društva so izvoliti za dve leti in se potem lahko zopet izvolita. §. 34. Kdor bi hotel predlagati razpravo katerega predmeta, kterega ni postavil glavni odbor na dnevni red, mora svoj predlog pismeno naznaniti odboru vsaj 8 dni pred zborom. §. 36. Praviloma so občni zbori javni; toda nedruštveniki nimajo pravice niti kaj predlagati, niti glasovati.

Nedoslednost ni nikjer lepa, a najmanje v politiki, dasi služi mnogim kot stolič, po katerem se pomikajo naprej. „Corriere“ graja sklep mestnega starašinstva puljskega v Istri, ki je dovolilo podporo 20 tisoč goldinarjev za zidanje nemškega gimnazija v Pulji, ter pravi, da, koliko se učenci mučijo, ako se podučujejo s pomočjo nematerne jezika, ve le oni, ki je takim mukam pričujejo, kakor „Corriere“, in ki se uže tako dolgo bori in do zdaj še vedno brez uspeha, da bi se odpravila ta rana, in da le oni more umeti v vsem obsegu, kako nepreviden in protipatrijičen je bil dotični sklep mestnega starašinstva puljskega. — Vemo, da „Corriere“ bi bilo ljubše, da bi se italijanski učenci poučevali v italijanski nego da se poučujejo v nemščini, a da bi se bila „Corr.“ in njegova stranka vedno tako navdušeno potegovala za narodne srednje šole v Gorici, kakor bi list rad povedal, dvomimo. Spominjamo se, da, ko je dr. Tonkli leta 1883 zahteval v državnem zboru za Gorico narodne srednje šole, jo „Corr.“ stvar tako zasukaval, kakor da bi hotel Tonkli sloveniti italijanske otroke. Takrat se „Corr.“ gotovo ni bojeval za to, kar pravi sedaj. Mestno starašinstvo se v tem že dolgo ni oglasilo, da bi mi vedeli, ako se je sploh kedaj oglasilo. Deželni zbor se je oglašil zadnjič pred tremi leti; a to ne kaže najvišje navdušenosti za kako stvar. Dozdeva se nam, da marsikomu je ljubši nemški učni jezik za italijanske otroke nego slovenski za slovenske, in da stiska v žepu figo, ko nasprotno trdi. Ako bi Italijani kaj pridobili na polji narodnega šolstva, moralo bi se to tudi Slovincem dovoliti. Nekaterim gospodom je pa tako zopern razvoj slovenskega naroda, da jim je ljubše, če se Italijanom v narodnem oziru krivica godi nego da bi prišli Slovenci do svojih pravic. Menimo, da je tako, in da se ne varamo. Bog daj, da bi se, ker potem bi bilo upanje, da bi kmalu kaj dobili.

Iz Št. Frjana, 1. aprila. IV. izkaz radodarnih doneskov za društveno zastavo. Anton Jeretič v Gorici 1 gld., Frjan Škorjanec 1 gld., Karol Dornik 1 gld., skupej 3 gld., s prejšnjimi razkazi vkup 63 gld. 10 kr. — Dekleta so darovala dalje za trak: Roža Knez 1 gld., Marija Komijanec 50 kr., Jožefa Komijanec 20 kr., s prejšnjimi razkazi vkup 18 gld. 20 kr. Lepa

hvala vsem darovateljem in srčna prošnja do onih, ki niso še darovali, a ki bi lahko pomagali društvu.

Novomašniki bili so posvečeni v Trstu 27. marca naslednji čč. gg.: Bekar Josip iz Sežane, Fonda Franc iz Kopra, Pipan Janez iz Škrbine na Krasu, Sila Franc iz Povirja, Ščrlac Anton iz Zminja v Istri, Zarotti Lovrenc iz Pirana. Nove maše bodo peli velikonočni ponedeljek čč. gg.: Fonda v Kopru, Pipan v Škrbini, Sila v Repnemtabru; ostali pa na belo nedeljo v svojih rojstnih krajih. Ker ima tržaška škofija veliko pomanjkanje duhovnov, priporočil je mil. g. škof tržaški svojim bogoslovcem četrtoletnikom, naj nekoliko pobitijo z učenjem, da opravijo potrebne skušnje še pred koncem šolskega leta, kar se je tudi zgodilo.

V Šebreljah priredi „Kmetško bralno društvo“ dne 6. aprila o 5. uri popoldne v hiši g. Andreja Rejca besedo v spomin sv. Cirilu in Metodu. Spored: 1. Sokolska, stopaj za možki zbor, zl. Ant. Förster. 2. Slavnostni govor. 3. Sv. Cirilu i Metodu, pesem za možke glase, zl. Dr. Fr. Liszt. 4. Venec Vodnikovih pesni za sopran in alt z možkim zborom, zl. Ant. Förster. 5. Deklamacija. 6. Hrvatska četvorka, možki zbor, zl. Lžičar. 7. Dramatični prizor. 8. Sablenka, pesem za mešani zbor zl. Knitl. 9. Srečkanje. K obilni udeležbi vabi odbor.

„Ljubljanski List“, slovenski Joke, prevekuje par suhih mislij, ki so mu od zgora dol dane, s tako neslanostjo, da se človeku želodec obrača, ako je siljen, brati tako zlobudranje, zasukovanje, sumničenje, krivo tolmačenje, pačenje političnih prvoščolcev, ki ne bi vedeli česa pisati, ako bi ne mogli sramotiti dveh ljubljanskih Ivanov, stikati in smešiti radikalcev, ki si jih stvarjajo v svoji prazni bučli, zaganjati se v „Sočo“, ne da bi jim dala najmanjši povod, učiti narod politične zmernosti, da se ne preohje narodnih pravic. Da gospodje čitatelji ne bodo mislili, da stvar pretiravamo, naj jim podamo iz dolge klobase, s katero pozdravlja „Lj. L.“ odhod državnih poslancev z Dunaja, le oni mali košček, ki zadeva „Sočo“ posebe. Iz tega naj gg. čitatelji sodo, kak kristijani so lističevi porovodje, ki v svetem postnem času uganjajo take neužitne burke ter nastavljajo resnici past. Modrost „Lj. L.“ o „Soči“ se glasi: „In goriška „Soča“? Tudi ona nečo zastati za „Slovanom“, njej je gospodin Starčević v Zagrebu uzor pravega poslanca in domoljuba; a le škoda, da goriški Slovinci pri volitvah tako malo marajo za „Sočino“ uzore in nasvete, kajti veselej volijo po svoji glavi poslance, ki nimajo niti Starčevićeve krvi, niti njegovega duha v sebi.“ — Kdor bere naš list in pozna goriško politično življenje, naj sodi, kako resnično ljubni so pisarji vladnega lista kranjskega. Po taki pisavi pride kdo potezovat se, da „Soča“ draži, da uročuje z Benjaminom prepri, da nasprotuje deželni vladi kranjskil Menili smo, da v politiki naj se merijo načela, a listič sodi drugače: napravi si strašilo iz svojih cunj, potem se zaganja v to strašilo kakor pitavol v rudeč robec. Politika slovenskih Machiavellčkov bi ne bila slaba za njih namen, ako bi ne bila tako strašansko prvošolska, da jo more potipati celo slepec. Taki nasprotovanje nam ni v sramoto.

„Gospodarski list“, slovenski organ našega c. k. kmetijskega društva, se je letos nekoliko zakasnil, deloma zaradi spremembe uredništva, deloma pa tudi za to, ker so se morala za prve številke posloveniti obširna poročila o lanskih kmetijskih razstavah in pa o delovanju c. k. poskuševališča za svilorejo in vinarstvo v Gorici, kar je pobralo mnogo časa. Prvi dve številki, za januar in februar, ste prišli danes v prav čedni obliki na svitlo in ste nam prinesli več zanimivih člankov; naslednji dve pa, za marec in april, izideti sredi aprila.

Uredništvo je objavilo sledeče vabilo: „Vabimo preljudno kmetovalce in prijatelje kmetijstva na Goriškem, naj se v obilnem številu naroče na „Gospodarski list“, kteri bo kot glasilo c. k. kmet. društva zvesto poročal o vsem tem, kar ono započenja v prosepah naših kmetijskih interesov, o delovanju naših kmetijskih šol in c. k. svilorejskega in vinarskega poskuševališča, pa tudi o važnih sklepih, naredbah in uspehih komisije za pogozdovanje našega Krasa. Zraven tega prizadeval si bo naš list s primernimi članki širiti poduk o razumnem kmetijstvu v vseh njegovih strankah, a vedno s posebnim oziranjem na naše domače razmere in potrebe. Zagotovljeno nam je sodelovanje znanih veščakov, pričakujemo pa tudi podpore od naših razumnih kmetovalcev, ktere prav uljudno prosimo; naj nam iz raznih strani dežele blagovoljno poročajo o vseh v kmetijstvu segajoči zadevah, o letini, o uspehih posamičnih setev in zasadov, o raznih kmetijskih poskušnjah in dotičnih rezultatih, o delovanju vinarskih, mlekarskih in sirarskih društev itd. Mi hočemo na to delovati, da bo slovenska struna naše dežele dostojno zastopana v našem kmetijskem društvu, in da postane s časom tudi slovensko društveno glasilo enakovrstno italijanskemu. V to svrhu pa potrebujemo izdatne gnotne in duševne podpore: naročnikov in sodelovalcev.“

Priloga k 14. številu „Soče.“

beljenih klešč. Odtod naš strah, naša groza pred čuvaji. (Pošteni bodite, pa se Vam ne bo ničesa bati. Uredn.)

Vrnimo se k tajniku. Ona dva žličarja, katerih eden prebiva začasno pri usmiljenih bratih, drug pri av. Antonu v Gorici, imata svoje stalno stanovanje na rojstnem domu brezplačno, ker nista še dote iz hiše potegnili. Hiša s premoženjem pa je prišla po ženitvi, smrti in spet ženitvi v ptuje roke. Vender ne plačujeta nikake najemnine hišnemu gospodarju, zato tudi gospodar nikoli ni plačeval davka od hišne najemnine. Njih sosed, naš tajnik, edini mogočnejši v občini, ki vso Trnovo tako, kakor je vso, sporoči v Gorico tako, da je pred par tedni prišel hišnemu gospodarju od davkarje iz Gorice plačilni nalog za davke od hišne najemnine v znesku 2 gl. 52 kr. Nikdo ne vé, kako je g. tajnik prišel do tega, ako ni morda preračunal obresti, ki bi se morale plačevati bratoma za dedne deleže, katerih ne prejemata. Morda se tiste obresti, katerih brata ne prejemata, računajo kot letna najemščina za stanovanje in da se je od teh obrestij davke odločil. Naj bo stvar, kakor hoče, nam se zdi ne koliko — prenatana. O pritožbah gledaj tajnikove trdobe v godnih zadevah molčim.

Tajnika prosimo, ne da bi nam milosti delil, katerih ne potrebujemo in nečemo, ampak le to, naj dela s nami kršnaki; saj mi, slovenski, katoliški kristjani nismo na Turškem, in tajnik ni Turek, ampak katoličan, Slovenec, na Trnovem krščen, naš domačin! Njegov ranjki oče Boštjan, Bog mu daj nebesa, tudi čuvaj, ki je med nami živel dolgo, dolgo let, bil je poštenjak, katerega priporočamo sinu v spomin in blago posnemo

Trnovo, 28. marca. — Dopisnik s Trnovega v zadnjem listu „Soče“ kaže hvalevredno in dobro voljo, opravičiti županstvo zastran prejšnjega dopisa v „Soči“, kako so volilci opravili pri pregledu volilnika v občinski pisarni. Ali dopisnik bil je v svoji obrambi nekaj neroden, ker dotičnega dopisa še dobro razumel ni. Saj se ni očitalo županu, da ni hotel pokazati volilnika, ampak da se je le hotel obotavljati, in da tajnik bi ga najraje ne bil pokazal, da je vender prošnji pritril, če župan dovoli, kar se je tudi zgodilo, se vé da milostljivo, kakor dopisnik meni; da so volilci neke zaznamke si črtali, ne da bi bili volilnik prepisovali; potem da jim je župan volilnik izpred nosa vzel in da so možje volilci ostali kakor ocmokani, in da zato ne vejo drugega nego to, da v prvem razredu je 12 glasov, in da ugovarjal ni niko, ker ne vé, zakaj. Tajnika so se ustrašili, in ostali so kakor brez glave, da jih je še danes sram. Zato niso šli več gledat volilnika. Po takem popisu dogodka je pač neumno prašanje, zakaj niso protestovali.

Dopisnik meni tudi, da so prišli v volilnik stari grehi. A mi menimo, da župan nima pravice, staviti stare grehe v zapisnik, in da bi jo bil zgubil, ako bi se bil kdo oglasil v tem oziru. Nikdo se ni oglasil, ker nam volilnik v tem ni bil znan, sicer bi se stvar ne bila izvršila tako gladko.

Volilnik so šli gledat pošteni volilci, in nismo videli nikoga med seboj, da bi ne imel volilne pravice. Dopisnik pravi, da so bili tudi taki in da je tudi tem župan milostljivo dovolil volilnik pregledati. Mi pa trdimo, da dolžnost županova je bila, ne jemati poštenim volilec volilnika izpred nosa, takim pa ki pravice do tega nimajo, ne skazovati milosti, ampak ljubeznivo pokazati jim, kje so vrata. Ni nam treba poudarjati, da ostanemo pri svojih besedah, v „Soči“ zapisanih.

Iz Kamenj, 1. aprila. — (Posnemanja vredno.) Kdo ne vé, koliko škode prouzučujejo mnogobrojne gosenice našemu kmetovalcu.

Vlada spoznala je potrebo, da se kmetovalec na to opozoruje, ter mu je podala raznih šol in potnih učiteljev kmetijstva, da bi kmetovalcu naznanjali poti, po katerih, bi se škodljivi merčesi najlaže in najzanečljiveje ugonobili.

Vlada strogo trdja, da se enake zalege končujo; ali žalibog, da marsikak malomaren kmetovalec se v pest smeja takim ukazom.

V občini Kamenje uzočile so v obče gosenice vseh vrst že veliko škode; zato so skušali nekateri, za kmetijstvo bolj uneti možje, kako bi gosenice pokončevali, a uspeh bil je le majhen, dasi je delo prizadejalo mnogo truda. To spomlad so krenili na boljše pot. Občinski svet je v seji dovolil 24 kr. za vsak liter goseničjih jajec. Ko se je to naznanilo, pokazal se je kaj dober uspeh. Otroci so pričeli tako marljivo pobirati to zalego po drevju, da je veselje videti. Pred in po šoli videti je otroke, ki pazno ogledujejo okolo debel, ali je kaka goseničja zalega, ter jo prav varno spravijo, ako jo zasledé. Ko naberejo določeno meró, prinesejo jo g. učitelju, ki jim izroča odškodnino, od občine določeno. Kak mora biti uspeh v enajstih, če se pomisli, da prinesejo otroci vsak dan po več litrov jajčic; (koliko so jih

nabrali, bi nam lahko g. učitelj naznanil). Ta je edina pot, ki zanikernemu kmetovalcu uničuje zalego škodljivih gosenic; kajti otroci ne gledajo, čegavo je drevo, temveč grede, kjer je kaj zalege. Na tak način dalo bi se gosenice, ki nam delajo veliko škodo, ugonobiti in zatreti.

Občine! katere imate goseničje zalege, potrudite se, še je čas, dokler gosenice ne izlezejo, ter posnemajte občino Kamenjsko, česar se gotovo ne bodele kesali!

V Šebreljah, 1. aprila. — Da bi se v resnici zgodilo, kar sem zadnjič priporočal gledé županskih shodov, je pač malo upanja, ker vse je ležeče na županih, a župani so večinom taki občinarji, ki so že precej učeni in katerim tudi v žepu ne manjka ovenka. Zato pa hitro eden ali drugi poreče: „Kaj si bom še s tem glavo ubival; dosti sem učen, da sam naredim vse, kar je treba; plačam tudi, kar na me pride; kaj je potem meni mar za županske shode, naj so ali naj niso.“

Ali, dragi župani, to ni tako. Pod prisego ste obljubili, da boste skrbeli za blagor vse občine. V takih shodih bi se pa za blagor občine neizmerno veliko doseglo, ako bi se uvedli in bi se složno na njih postopalo. Županu mora biti na srci blagor občine in blagor posameznikov v občini, kolikor je odvisen od javnih naredeb. Ako se more revnejšim pomagati s tem, da se kaka prošnja na državni zbor ali na kako drugo oblast odda v soglasji z drugimi občinami, zakaj bi ne podučili učenejši župani takih svojih tovarišev, ki v javnih zadevah niso tako izurjeni, kakor oni? Glas malo učenega župana pomaga na Dunaji prošnji učenejšega, ako se prošnje štejejo, kakor glasovi v državnem zboru.

Dragi župani, o priliki vojaške nabire in o drugih prilikah, imate priložnost, da bi se o tem pogovorili. Gotovo bi se složnim postopanjem v mnogih ozirih, posebno gledé prenapredbe domovinske postave narodu in občini mnogo koristili in rojaki bili bi Vam hvaležni za Vaš trud.

S Št. Viške Gore, 30. marca. — Hvala Bogu, sneg se je skopnel in lepi pomladanski dnevi nam kažejo, da bi z veseljem obdelovali naše polje in trebili sadno drevje. Pa žalibog prevelik sneg nam je polomil veliko drevja, in še več mladih cepičev so nam zajci oglodali. Ali je to prav, da taki lovci lov na dražbi vzamejo, ki zajcev ne znajo pobijati in niso sposobni za to? Ves dan drži puško na hrbtu, za njim pa zajec cepič gloda. Rekel je nekdo, ki dobro lovec pozna, tisti dan, ko so lov na dražbi vzeli: zavoljo teh lovcev bodo zajci hodili po hišah pomije pit. Bojimo se, da bi se to ne uresničilo; lansko leto so vsak večer lišice hodile lajat po vasi in so kuretnino odnašale. Letos je toliko mladih drevesec okolo vasi ogrudenih; k letu bodo zajci morda že po hišah hodili. Torej, lovci, varujte se, da vas zajci ne ocajajo. (Tako slabi pa vender niso vaši lovci; morda imate zajcev preveč. Ur.) Eden, ki bi bil rad, da bi zajce pobili.

Na Grahovem, 26. marca. — Kakor je poročal okoličan v 11. številu „Soče“, napredovali smo v našej vasi v zadnjem času mnogo gledé cerkvenega petja. Dobro je omenil, da se imamo na tem zadržati č. g. vikarju in g. učitelju, a vender ne smemo pozabiti hvale tudi pevcem, ki se trudijo že vso zimo. Lepi uspehi kažejo očitno, da s pridnostjo in veseljem do petja se premagajo vse težave. Tudi do tega smo dospeli, da je že sklenjena pogodba z bratom Zupanom v Kropi gledé stave novih orgelj, ter upamo, da bodo res kras naše cerkvi.

V tem napredujemo, a v drugih rečeh smo še vedno na starem mestu. Nekateri občine skrbijo in delajo priprave, da se laže varujejo ognja in imajo že svoje požarne straže. Pri nas ni še storilo v tem oziru nič, tudi najmanjša stvarica ne. Mislim, da nesreča spamti človeka, a nas ni še spamtila. V zadnjih dveh letih imeli smo že dva velika požara, in 21. marca nastal bi bil kmalu tretji, ako bi ne bil še o pravem času ognja zadušil urni mladenič Janez Rejec. Pričelo je bilo goriti seno v podstrešji s slamo krite hiše. Hitrost mladeničeva je pogasila ogenj in zabranila veliko nesrečo, ker ogenj bi se bil pri obilem številu slamatih streh hitro razširil.

Toľiko nesreč, in menite, da se pri nas kda kaj zmeni, da bi napravil potrebne korake. Ni priprave za gašenje ognja, ni pogodbe s dimnikarjem, da bi dimnike redno ometali, s kratka rečeno ničesar ni. Čudno je, da naša občina še vedno dovoljuje staviti nova poslopja s slamo krita, kar druge občine že mnogo let zabranjujejo. Ne morem, da bi ne priporočal onim, katerim je skrb za občino, naj napravijo za potrebne korake. Izgovor, da se s tem proučujejo občini novi stroški, ni veljaven, ker, ako se bojimo teh stroškov, lahko pridemo v veliko nesrečo, lahko postanemo v eni noči reveži brez streh in imetja.

Politični pregled.

Državna zbornica dognala je razpravo o severni železnici ter sprejela pogodbo z večino 24 glasov. V to pripomogel je Coroninijev klub, ki je razen jednega uda glasoval za ta predlog. Ko se je v popoldanski seji v petek 27. marca predlog sprejel tudi v tretjem branji, pričele so velikonočne počitnice, poslanci so se razšli in pridejo po velikonoči še enkrat skupaj, da se zbornica slovesno zatvori. V zadnji seji sprejel se je tudi predlog o kongruu po prenapredbah gosposke zbornice.

Kardinal knez Friderik Josip Schwarzenberg, knezo-nadškof praški, umrl je 27. marca na Dunaji v palači svojega brata, kneza Ivana Schwarzenberga. Smrt tega dostojanstvenika vzbudila je na Dunaji in po vseh deželah širne Avstrije občno sočutje. Kardinal Schwarzenberg je bil vzgleden služabnik sv. cerkve, zvest državljani, navdušen domoljub, prijatelj češkega naroda, jako blag in ljubezniv človek, ki ni imel sovražnika. Pogreb je bil jako sijajen, udeležili so se ga tudi sam presvitli cesar, cesarjevič Rudolf in njegova soproga Štefaniya ter drugi udje cesarske hiše. Truplo ranjkega prepeljali so v Prago. Vsi listi pišejo o tej prelagi duši, v vseh krogih se govori o njem.

Kake vrste je prijateljstvo naše države s sosedinjo Italijo, svedoči najjasneje dogodek novejših dnij. Naša vlada dobila je od Prusov miglje, naj pazi na svoje načrte o trdnjavah na južnotirolsko-italijanski meji. Vsled te ovadbe zaprli so nekega stotnika barona Potier-a, ki je bil na sumu, da je dotične načrte izdal. Kakor novejša poročila kažejo, je baron Potier res hotel izdati tajne načrte vseh važnih točk na imenovani meji; ni nam pa znano, ali se je italijanski vladi posrečilo dobiti že v roke one načrte ali ne. Te vrste prijateljstvo je jednako onemu med psom in mačko. Govori se tudi o načrtih malberjetske trdnjave na Koroškem.

Ogerska zbornica magnatov sprejela je z veliko večino novi načrt postave o preustroji gosposke zbornice. Sedaj pride načrt še jedenkrat v poslansko zbornico, katera ga gotovo sprejme.

V nemški državi praznovali so prve dni tega tedna 70. rojstni dan kneza Bismarka, in sicer zelo slovesno, kar je naravno in prav. A prav ni, da se tudi nekateri avstrijski Nemci za kneza Bismarka posebno zanimajo ter njemu v čast bankete in druge svečanosti napravljajo. Koroški in Štajerski Nemci nabrali so celo večjo vsoto denarja, ki so ga dodali onim vsotam, katere so se nabrale na Nemškem, da bi Bismarku kupili grajščino, ki je bila nekda last njegovih prednikov.

Vojni hrup med Rusijo in Anglijo se ni še poleg. Afganisko vprašanje v srednji Aziji, ki oni hrup pouzročuje, ni še poravnano. Vender prevaguje nada, da se prašanje za sedaj mirnim potom reši in da ne pride do vojske. Sicer imajo pa Angleži dovolj posla še v Sudanu, od kodar dohajajo za Angleže vedno neugodna poročila. V nedeljo padlo je v boji pri Haslunu nad sto Angležev, ranjenih pa in pogrešanih štejejo nad 200.

Tudi vojne vesti iz francosko-kitajskega bojišča so Francozom neugodne. Dne 29. marca poročalo se je z onega bojišča, da je bil francoski general Negrier hudo ranjen ter da je moral zapustiti Langson. Vsled te nesrečne bitke pri Langsonu je moralo odstopiti dosedanje ministerstvo francosko, a novo ni še sestavljeno. Vidi se, da Francozi sedaj vse žile napnejo, da bi popravili to, kar so do sedaj zgrešili. Vlada je že zaukazala, da se mobilizirajo četrti batalijoni ter da naj se nabere 5000 mornarjev za vojno mornarico.

V Italiji so vsa vseučilišča zaprta. Visokošolci v Padovi so hoteli napraviti demonstracijo proti Avstriji, a italijanska vlada je to prepovedala. Ker je neki profesor podpiral dijaške zahteve, so ga zaprli. Nastal je vsled tega tak

„Ker gre tu za čast in korist cele naše strani, navdaja nas trdno zaupanje, da nujno naše vabilo ne ostane glas upijočega v puščavi.“

„Gospodarski list“ izhaja enkrat na mesec in sicer praviloma koncem vsakega meseca. — Društveniki ga dobivajo brezplačno; za neude stane za celo leto 1 gl. 20, za pol leta pa 60 kr. Naročnina naj se blagovoljno pošilja predplačno c. kr. kmet. društvu najprije po poštini nakaznicah.“

„Slovan“, ilustriran leposloven in političen list, ki izhaja v Ljubljani vsakih 14 dni na dveh polah, prinesel je v svoji 7. številki od 1. aprila životopis in prav dobro zadeto podobo prerano umrlega Josipa Pagliaruzzi-krilana, našega rojaka, z drobno pesmico, v kateri je pesnik izrazil slutnjo bližnje smrti. Životopis kaže na sebi, da je iz peresa slavnega našega pesnika Simona Gregorčiča, ki v lepi pesmi „Venec na grob Krilanu“ jemlje slovo od svojega iskrenega prijatelja. V dobi, ko v Ljubljani mrzel veter brije, ki mrzi prosto besedo in prosto gibanje, je prav primerno, da se Slovenci družimo vsaj v žalovanju po zaslužnih možeh, katere nam smrt odnaša, in v slavljenju še živih, predno nam jih smrt odnese ali burja odpiha. V isti številki prinesel je list tudi slike cesarjevega Rudolfa in cesaričine Štefanije na celi strani, tako da se lahko tudi v okvir deneta in na steno. Najiskrenejši priporočevalec „Slovanov“ je „Lj. L.“, ki z neslanimi opazkami in obligatnimi ničvrednimi polemikami (prepiri) opozarja občinstvo na ta po večem izvrstni list.

„Kres“ Leposloven in znanstven list. Sodelovanjem prof. dr. Greg. Kreka in župnika Dav. Trstenjaka ureduje dr. Jakob Sket, c. k. gimn. prof. v Celovci. Obseg 4. številke: Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — Pesni mladeniške ljubezni. A. Pin. — Na višavi. Povest. Spisal Anton Kodar. — Pevce. Mirko. — Fonočna jeza. Balada. Mirko. — Narodno pripovedke. Priobčuje Mat. Valjavec. — Rjavost žita. Spisal M. Cilenšek. O narodnih pesnih koroških Slovencev. Spisal J. Scheinigg. (Dalje.) — Dahovina. Spisal M. Sila. — Solva. Davorin Trstenjak. — Drobnoti. Izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; velja 4 gld. na leto, 2 gld. na pol leta in se tudi lahko po snopiščih à 40 kr. v knjigarnah kupuje. Tudi letnik 1882, 1883 in 1884 se še dobi in sicer po 3 gld., prvi letnik nam je pa pošel.

Listnica uredništva. Gosp. dop. iz spodnjih Brd: Ako hočete zagovarjati stvar pred porotniki, Vam sprejememo dopis. Prosimo odgovor.

Svojim p. n. častitim gospodom volilcem

javljam s tem, da sem zaradi bolehnosti moral naznaniti visokoroduemu gospodu deželnemu glavarju svojo odpoved kot deželni poslanec. Storil sem to s težkim srcem, pa skrb, da ne bi bili v slučaji neustopani moji prečastiti gospodje volilci v zboru, mi je velela, da prepustim mandat bolj čvrstemu možu. Poslavlja se od Vas, p. n. častitih gospodov veleposestnikov, ki ste mi izročili mandat ter s tem meni podelili za me največjo odliko, Vam izrekam iskreno zahvalo in Vas zagotavljam vednega spoštovanja, s katerim se znamujem,

preudani Vaš

FR. POVŠE.

V Gorici, 30 marca 1885.

Zahvala.

Blagorodnemu gospodu dr. Al. Rojcu, društvemu zdravniku „Slov. bralnega in podpornega društva“, kateri me je v primerno kratkem času nadležne bolezni popolnoma ozdravil, izrekam svojo najtoplejšo zahvalo.

Tako tudi „Slov. bralnemu in podpornemu društvu v Gorici“ za nakazano podporo.

Vam pa, dragi sobratje! posebno iz delavskih krogov, gorko priporočam, da ne zamudite vpisati se v to prekoristno društvo, katerega pravo korist človek še le takrat prav spozna, kadar ga obišče bolezen. [Po tem potu] se preskrbite za slučaj bolezni s spretnim zdravnikom in s podporo v denarji po 40, oziroma 30 ali 20 kr. na dan.

V Gorici, 1. aprila 1885.

JERNEJ KOPAČ,
voskar.

Poslano.

Velezaslužnemu gosp. Francu Povše-tu, bivšemu vodji deželne kmetijske šole

v Gorici.

V dnu srcá potrte veže nas dolžnost, izreči po javnej poti najtoplejšo zahvalo našemu bivšemu vodi-

telju g. Francu Povše-tu za obili njegov trud in poduk, ki smo ga od njega skoz ves čas vzprejemali. Ob enem obžalujemo preveliko zgubo, prerano odidega voditelja, kateri nas je z raznimi strokami kmetijske znanosti tako vro seznanil, neutrudno na nas vplival ter vedno za blagor ljudstva deloval. Bog mu trud stotero plati!

V Gorici, 1. aprila 1885.

Gojenci slovenskega oddelka deželne kmetijske šole.

V Blaznikovi tiskarni v Ljubljani

je ravnokar izšel nov slovenski „Officium parvum B. V. M.“, to je: Svete dnevniče k časti presvete, vsikdar čiste Device in Božje porodnice Marije, kakor se v katoliški cerkvi molijo o raznih časih cerkvenega leta po naredbi papeža Pija V. — Sestavil P. Adolf Mayr, iz reda sv. Frančiška, v Ljubljani 1885.“ — Ta nova knjiga namenjena je v prvi vrsti udom svetovnega tretjega reda sv. Frančiška, služi pa kaj dobro tudi gospodom duhovnom in drugim pobožnim kristjanom, ki radi v domači besedi se svetopisemskimi molitvami časté prečisto devico Marijo. — Knjiga obsega tri popolnem izdelane dele, tako, da ni treba listov sem ter tje prebirati ter še le iskati zadevnih molitev, predpevov in psalmov, ki se o raznih časih — v adventu, o božiči in med letom — razno vrste. — Tej lični, primeroma majhni knjigi pridejane so še te-le potrebne molitve: sv. maša, pripravljane za spoved, za sv. obhajilo, vera, upanje ljubezen, ponovljenje krstne obljube, litanije Matere Božje in vseh svetnikov; vodo (novejše po papeži Leonu XIII.), odpustki, o sprejemu in slovesni obljubi tretjerednikov. Ta zares hvalavredna, čedna knjiga, katero naj bi vsak tretjerednik kupil, se dobiva po sledeči ceni pri BLAZNIKU V LJUBLJANI, lepo v platno vezana 70 kr., v močno usnje vezana 90 kr., v usnje z zlato obrezo 1 gl.

Svetovati je, da se vsako predstojništvo tretjega reda proskbi za svoj kraj in za svoje ude s to p. n. najnovejših določilih vrejen knjigo, da jo posamezni udje laže, hitreje in za voljo poštnine tudi ceneje dobe.

Štev. 19.

Razglas.

Razpisuje se SLUŽBA CESTARJA na skladovnej cesti Skopo-Dutovlje.

Pogoje pove načelnistvo v Sežani. — Prošnje naj se vlagajo pri podpisnem.

CESTNI ODBOR V SEŽANI,

29. marca 1885.

NAČELNIK.

ANTON POTATZKY

V GORICI

obilna in mnogovrstna zaloga
norimberskih, galanterijskih, malih reči in igrač

na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznoščke (havzarje), kramarje, črevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 nasproti c. k. loterijni kolekturi.

ELIZA DROLLÉ.
Izprašana babica.
Stanuje v lastni hiši, Via Morelli, št. 6.

Ljubljanski ZVON

Št. IV. prinaša te spise: 1. Juan de Granada: Balada o potresu. — 2. J. Stritar: Kje si, miru obljubljena dežela? Pesem. — 3. Dr. Fr. Detela: Veliki grof. Zgodovinski roman. (Dalje.) — 4. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 22. Pod bruško. — 5. J. Kržišnik: Žaloba. Pesem. — 6. J. Cimperman: Oséhlo cvetje. Sonetje. — 7. S. Rutar: Reka — Timava. — 8. Fr. Wiesthaler: Slavnost Slovinci. I. Dr. Jakob Zupan. — 9. J. Stritar: Pogovori. II. — 10. Dr. K. Štrekelj: Jožef Pagliaruzzi — Krilan. — 11. Janko Kersnik: Agitator. Roman. (Dalje.) — 12. Književna poročila: Dr. K. Štrekelj: Slovenska slovnica za srednje šole. (Dalje.) — 13. Slovenski glasnik: Nove knjige slovenske. — Jurčičevi zbrani spisi. — Viktor Smole. — Literarna zapuščina Krilanova. — Josip Petkovšek. — Društvo slovenskih pisateljev. — Za „Narodno Solo“. — Razne novice. — Pogled na cerkveno književnost slovensko leta 1884. (Dalje.) — Glasbena Matica. — Václav Brožík — Srbska književnost. — 14. Janko Kalan: Šah. — „Ljubljanski Zvon“ izhaja v mesečnih zvezkih, po 4 tiskovne pole velike osmerke obsežnih, ter stoji za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrta leta 1 gld. 15 kr.

Franc Jožefov Grenki Studenec
„čisti hitro in gotovo.“
Profesor KARL pl. BRUN na Dunaji.
„ne usrokuje nikakih težav“
Profesor pl. BAMBERGER na Dunaji.
„dela bolj uspešno, ko druge grenke vode.“
Profesor LEIDESDORF na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANC-JOŽEFOV GRENKI STUDENEC. Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofolotti, Girnecoli, Pontoni in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

Pooblaščen od veleslavnega c. k. namestništva v Trstu dajemo si čast naznaniti, da smo odprli v ulici mestnega vrta (Via Giardino) h. št. 24, nasproti poštnemu in telegrafskemu uradu,

POSREDOVALNO AGENCIJO

pri kupovanju in prodaji poslopij, pri oddajanju hiš in stanovanj v najem, kakor tudi pri posojilih, pri najemanju služabnikov in kupčijskih agentov.

Obetaje, da se bomo pošteno trudili, izvršiti naročbe in opravila, ki se nam izročijo, priporočamo se slavnemu občinstvu, ki nas bo hotelo počastiti s svojimi naročili, naj ima v nas zaupanje in trdno nado da mu bo popolnoma zadoščeno z našim delovanjem.

V Gorici, 21. marca 1885.

Bratje PERTOUT.

Gotov pomoček.

Vsajko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTUM (pomoček, da brada raste.)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, luski, nastigli glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnjenju. Deluje hitro. Izvirne steklenice razpošilja po 1 gl. 50 kr., steklenice za poskušnjo po 1 gl. 1. Grolich v Brnu. Zaloge: v Gorici: Cristofolotti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palači; v Ljubljani: Ed. Mahr; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolestiti glavi, kar se lahko dokaže se spričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalogah dobi se tudi ustna karpaska voda Grolichova, gotova pomoč zoper vaokoršno bolenje zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravilnih korenin moravskih Karpat; prave steklenice po 60 kr.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9

(Najstarejša firma te vrste.)

Blagorodni gospod! — Polen hvalečnosti narnajem Vam predobro uspeh Vašega imenitnega dr. Rosa življenskega balzama. 5 let trpela je moja soproga strašna želodčna bolezen, ki se je v zadnjih 2 letih tako pomnožila, da jo je pogosto prejemal krč, posebno to leto so se ponavljali vsaki 8—14 dni in so trpeli po 18—20 ur. Vsa zdravila in vsa truda bil je zavrnjen; najmanjšega uspeha nismo mogli doseči, ker bolezen se je vlekla od tedna do tedna in je uročila še drugih boleznij, namreč riatenico in krč v maternici, kateri joj je delal posebno ob času čiščenja neizrekljivo bolečino, tako da je bila uže večkrat blizu smrti. Vsi, ki so jo poznali, so se ji čudili, kakor da bi bila prišla iz groba, in res bila je bolj podobna duhu ko živemu bitju, dokler nisem kupil na priporočilo nekaterih prijateljev nekaj steklenic Vašega čudo uspešnega dr. Rosa življenskega balzama v lekarni v M. Schönbergu, kateri jej ni le težav zmanjšal, ampak tudi popolno zdravje podaril, tako da čvrsta in zdrava opravlja vsa svoja dela. Zahvaljuje se Vam oba, jaz in soproga, za čudni uspeh Vašega izvrstnega dr. Rosa življenskega balzama, štejeva si v čast, priporočati vsakomur, ki trpi na takih bolečinah, naj dr. Rosa življenski balzam rabi pred vsakim zdravlilom. Z vsem spoštovanjem znamujeva se Vam prehvaležna

v Reitendorfu pri M. Schönbergu, 28. dec. 1880
Franc Mönnich s soprogo.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravlja

je odvisna zgolj od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker ta je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno DOMACE ZDRAVILLO, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdruge krvne dele, to je uže več let spleh znani in priljubljeni

dr. ROSA življenski balzam

Napravljen iz najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri prejedanju, po kilem čiščenju riganju, napenjanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču prebavljanja želodca z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemoroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji (vseled slabega prebavljanja); on oživlja vso delavnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolne telo dobiva zopet poprejšno moč in zdravje. Vseled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudeka domače zdravilo ter se sploh razširil.

I steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

SVARJENJE!

Da se izognejo nečim, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rosa življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3. — V GORICI: G. Cristofolletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar; R. Kürner, lekarničar. A. de Gironeoli lekarn. V OGLEDU: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, J. Serravallo; Ed. de Leitenburg, lekarničar. Ant. Suttina — V ZAGREBU: C. Arzim, lekarničar.

Vse lekarnice in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnemajo, ali strdijo, pri buhlah vsake vrste, pri tuih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri izlezah, oteklinah, pri zmaščanju, pri morski [mrtvi] kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, rokah, v ledji če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečino to hladilno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem se le se mazilo na nje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano odstrani naglušnost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. I sklenica 1 gl. a. v.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisk knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, okrožnice, sonete, petije, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, žalna pisma in vsakršna dela, ki spadajo v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakovrstnih tiskanic za cerkveno rabo, kakor: spričevala, račune, dnevnik, zapisnike, pregled, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za krat, birmo, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi popis duš (status) v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku itd. itd.

Tiskarna daje poročstvo za natančno in hitro postrežbo in za nizkost cen.

Duhovnikom v pokoji!

Podpisana podžupana Dolenje in Gorenje Cerovške občine, v sporazumu s cerkvenimi predstojniki, daje na znanje prečastiti duhovščini v pokoji, da občina Dolenje Cerovo bi rada sprejela enega duhovnika v pokoji, kateri bi imel vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik zjutranjo prvo sv. mašč s kratko homilijo. Za to pa bi dobival na leto v gotovini 100 gold. in v naravi prosto stanovanje z vrtom ter vinsko in žitno biro v Dolenjem in Gorenjem Cerovem, koja bi znašala najmanj 4 hektolitrov vina in 3 hektol. turšice.

Dolenje Cerovo dne 24. marca 1885.

ANDREJ PODVERŠČIK

podžupan za Dolenje Cerovo

ANTON PRINČIČ

podžupan za Gorenje Cerovo.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ s zraven stoječim znamenjem; I steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schupmarte. Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, ča so se po kratki rabi oprostil mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jedneke bolezni priporočam, Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisernejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsno in pljučne bolezni; I steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in sirupi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škataljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škataljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mostnem trgu v Ljubljani.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preginjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

KROJAČNICI IGNACIJA STEINERJA,

ki je največja v Gorici,

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiri narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gl.
„ „ „ „ dečke	„ 6 „ 15 „
„ „ „ „ otroke	„ 3 „ 10 „
Povrhnje pomladanske suknje za gospode	„ 8 „ 30 „
Pomladanski šaki	„ „ 5 „ 15 „

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Šaki za gospe od 4 do 15 gl.

OBČINSKE KOPELI v GORICI

Via del Bagni 4.

Tam se nahaja tudi oddelek za zdravljenje z vodo, z drgnenjem, s telovadbo, z vdihanjem in za zdravilne kopeli.

Drgnenje oskrbuje gospod K. Gottwald, mehano-terapist iz Prage.

MEJNARODNA LINIJA.

Iz Trsta v New-York naravnost.

Veliki parniki s prvim razredom te linije vozijo redno v New-York in sprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in s prav dobro postrežbo.

V NEW-YORK-Odhod iz Trsta.

Parnik Teutonia. Odhod okolo 15. aprila. Kajuta za potnike 200 gl. — Srednji krov 60 gl. Zarad vožnje treba je obrniti se na

J. T E R K U I L E,

glavnega agenta za potnike,

Via dell' Arsenale h. št. 13, Teatro Comunale, Trst. Radi blaga na Emiliano d'Ant. Poglayen, glavnega agenta.

Iz prve roke

podajem v zavetih

po 5 Ko.	Suhe slanike (Speckbucklinge) gl.	1.80
„	Suhe ploče (Speckfundern) „	2.10
„	Losos slanike (Lachsheringe) „	2.16
„	Prekajene ogorje (Ger. Aal) „	6.30
„	Ogor. zavijačo (Aal-Roulade) „	4.50
„	Ogor. en gelee (Aal en Gelee) „	3.72
„	Ribjo zavijačo (Fischroulade) „	2.28
„	Sardine (Kronsardinen) „	1.68
„	Mes. slanike (Vollheringe) „	1.80
„	Kavijar uralski (Caviar, Ur. Perl) „	8.10
2 1/2	„ „ „ „ „	4.38
1 1/4	„ „ „ „ „	2.40

Voznina je že v ceni vračunjena.

Avstrijsko carino plača prejemnik.

Hamburg.

Max Kreimeyer

Izdajatelj in odgovorni urednik: M. KORSIČ. — Tiska: „Hilarijanska tiskarna“, v Gorici.